

Sygn. akt VI GC 1173/16/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: stażysta Monika Kucharczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2017 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

N. L. (1)

B. P.

przeciwko:

Towarzystwo (...) S.A. w W.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) S.A. w W. na rzecz powódek N. L. (1) i B. P. uprawnionych solidarnie kwotę 2 676,00 zł (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 maja 2016 roku do dnia zapłaty;

2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powódek uprawnionych solidarnie kwotę 814,90 zł (osiemset czternaście złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 1173/16/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 listopada 2016 roku (data stempla pocztowego) powódki B. P. i N. L. (2) wniosły o zasądzenie od pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. solidarnie kwoty 3 411,90 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powódki wskazały, że wskutek zdarzenia z dnia 17 lutego 2016 r., uległ uszkodzeniu samochód marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) stanowiący własność poszkodowanego J. D.. Ubezpieczycielem od odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej była pozwana. Najem auta zastępczego rozpoczął się z dniem 11 kwietnia 2016 r. i zakończył 19 kwietnia 2016 r. Najem trwał łącznie 8 dni. Z tytułu najmu powódki wystawiły fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 3 763,80 zł brutto. Pozwana otrzymała dokumentację niezbędną do

wypłaty odszkodowania jednak pozwana nie dokonała zapłaty należności. Strona powodowa wskazała, że J. D. przełał wierzycelność objętą niniejszym pozwem na cesjonariuszy, którymi są powódki.

Pozwana Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w toku postępowania odmówiła wypłaty odszkodowania, gdyż w ocenie pozwanej w niniejszym przypadku wynajem samochodu zastępczego nie był uzasadniony. Zdaniem pozwanej zwrot kosztów pojazdu zastępczego przysługuje, gdy w sprawie występują udokumentowane przez poszkodowanego okoliczności wskazujące, że pojazd był poszkodowanemu konieczny do dojazdów do prac albo konieczności mającej charakter osobisty lub rodzinny albo konieczność najmu pojazdu wynikała z okoliczności zewnętrznych takich jak brak połączenia środkami komunikacji publicznej pomiędzy miejscem pracy a miejscem zamieszkania poszkodowanego. Pozwana podniosła, iż w przypadku ustalenia przez Sąd zasadności pokrycia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, koszt ten powinien zostać ograniczony do kosztów związanych z niezbędnym czasem wynajmu pojazdu zastępczego. Pozwana wskazała ponadto, że zastosowana przez powódki stawka wynajmu samochodu zastępczego jest zawyżona i w jej ocenie powinna wynosić 159,57 zł brutto.

Sąd ustalił co następuje:

Dnia 17 lutego 2016 r., uległ uszkodzeniu samochód marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) stanowiący własność poszkodowanego J. D.. Ubezpieczycielem od odpowiedzialności cywilnej sprawcy kolizji drogowej była pozwana.

Dowód: zapytanie do (...) (k. 14), druk zgłoszenia szkody (k. 15-16), akta szkody na płycie CD (62).

Poszkodowany jako płatnik podatku VAT może odliczyć 50% naliczonego podatku VAT.

Dowód: wydruk z (...) (k. 30), oświadczenie (k. 31).

Pojazd zastępczy był niezbędny poszkodowanemu do dojazdów do pracy.

Dowód: oświadczenie (k. 21).

Na podstawie umowy cesji z dnia 19 kwietnia 2016 r. powódki nabyły od poszkodowanego wierzycelność w stosunku do pozwanej.

Dowód: umowy cesji wierzycelności (k. 19), pełnomocnictwo (k. 20).

Uszkodzony pojazd został przyjęty do naprawy w autoryzowanej stacji obsługi dnia 11 kwietnia 2016 r. Naprawę samochodu zakończono dnia 19 kwietnia 2016 r.

Dowód: historia naprawy (k. 26).

Powódki zawarły z poszkodowanym umowę najmu pojazdu zastępczego z dnia 11 kwietnia 2016 r. Przedmiotem najmu był samochód marki V. (...) należący do segmentu D. Samochód był wynajmowany za dobową stawkę najmu wynoszącą 418,20 zł brutto. Samochód zastępczy był wynajmowany w okresie od 11 kwietnia 2016 r. do 19 kwietnia 2016 r. W dniu 28 kwietnia 2016 r. powódki wystawiły na rzecz J. D. fakturę VAT nr (...) na kwotę 3 763,80 zł brutto z tytułu wynajmu samochodu zastępczego. Pismem z dnia 28 kwietnia 2016 r. powódki wezwały pozwaną do zapłaty należności z tytułu kosztów najmu samochodu zastępczego.

Dowód: umowy najmu (k. 17-18), pełnomocnictwo (k. 20), dowód rejestracyjny samochodu marki V. (...) (k. 27-28), oświadczenie (k. 22), protokół zdawczo odbiorczy (k. 23), wydruki ze stron internetowych (k. 77-79), faktura VAT (k. 24), pismo powódek (k. 25).

Uzasadniona dobową stawką za wynajmu pojazdu samochodu zastępczego wynosiła 300 zł netto, tj. 369,00 zł brutto.

Dowód: wydruk cenników (k. 29, 54-60, 80-83).

Oceniając materiał dowodowy zgromadzony w sprawie podkreślić należy wagę dowodów z dokumentów, na których Sąd oparł rozstrzygnięcie w sprawie. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, gdyż nie zostały zakwestionowane przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez powódki B. P. i N. L. (2) przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. zasługiwało na uwzględnienie w części.

Pomiędzy stronami spornym była kwestia uzasadnionego okres najmu samochodu zastępczego oraz wysokość dobowej stawki za najem pojazdu zastępczego.

W niniejszym postępowaniu zastosowanie znajdują przepisy odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c., do której przesłanek należą zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem, a szkodą. Przy ustalaniu odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące związku przyczynowego, szkody i sposobów jej naprawienia (art. 361-363 k.c.).

Z kolei zgodnie z art. 436 § 1 k.c. odpowiedzialność przewidzianą w artykule 435 § 1 k.c. ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednocześnie zgodnie z § 2 w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Również tylko na zasadach ogólnych osoby te są odpowiedzialne za szkody wyrządzone tym, których przewożą z grzeczności.

Podnieść należy, że w myśl obowiązujących przepisów kodeksu cywilnego wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Celem i skutkiem przelewu wierzytelności jest przejście na nabywcę ogółu uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. W takim wypadku stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, a zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. W razie podjęcia kroków celem wyegzekwowania należności, warunkiem otrzymania należności przez nabywcę wierzytelności jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi. W ocenie Sądu powódki w należyty sposób wykazały, iż skutecznie nabyły przedmiotową wierzytelność od poszkodowanego.

W myśl art. 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przesłankami odpowiedzialności jest łączne wykazanie trzech przesłanek: zachowanie sprawcy szkody, powstanie szkody w majątku poszkodowanego oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem a szkodą. Pozwana nie kwestionowała, że doszło do wypadku objętego umową ubezpieczenia w okresie ochrony ubezpieczeniowej. Pozwana kwestionował jednak zasadność poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Zgodnie z art. 822 §1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Przy tym §4 cytowanego przepisu przewiduje, że uprawniony do odszkodowania może dochodzić roszczenia

bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. W przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem sporu, że doszło do zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013.392 ze zm.), umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków.

Na podstawie art. 34 ust. 1 powołanej ustawy można ustalić, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Podobnie jak w przypadku wszystkich rodzajów ubezpieczeń OC, zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego - posiadacza lub kierującego pojazdem. Zakład ubezpieczeń zamiast niego naprawia wyrządzone szkody. Odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem. Jego wysokość (o ile nie przekracza kwoty sumy gwarancyjnej) winna odpowiadać wysokości odszkodowania należnego od ubezpieczonego na podstawie ogólnych zasad odpowiedzialności, zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania. Poszkodowany jest uprawniony do odszkodowania w pełni pokrywającego szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu mechanicznego. Obejmuje ono zarówno straty, jak i korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby nie wyrządzono mu szkody. Nie ma również znaczenia, czy jest to wywołana wypadkiem pojazdu mechanicznego szkoda na osobie (uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć) czy też szkoda na mieniu (utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia).

Pozwana kwestionowała zasadność poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego wskazując że powódki nie wykazały, że pojazd był poszkodowanemu konieczny do dojazdów do prac albo ze względów mających charakter osobisty lub rodzinny, bądź konieczność najmu pojazdu wynikała z okoliczności zewnętrznych takich jak brak połączenia środkami komunikacji publicznej pomiędzy miejscem pracy, a miejscem zamieszkania poszkodowanego.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na stronie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba stwierdzić, że do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczających to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (OSNP 1998/18/537). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.)(OSNC 1997/6-7/76 Przegląd Sądowy 2001/4/81). Innymi słowy na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wniosek o oddalenie powództwa.

W przedmiotowej sprawie powstała szkoda pozbawiła możliwości korzystania z rzeczy poprzednika prawnego powódek. Gdyby nie kolizja drogowa, poszkodowany mógłby korzystać z własnego pojazdu. Szkoda, za którą odpowiedzialność przyjęła pozwana rozciąga się także na koszty poniesione w związku z najmem samochodu zastępczego. Najem tego pojazdu pozostaje w związku z powstałą szkodą oraz wpływa na jej rozmiar. Jest częścią szkody jaką musiał ponieść cedent. Zgodnie z zasadą pełnej kompensaty poniesionej szkody (art. 361 § 2 k.c.) poszkodowany może domagać się od podmiotu odpowiedzialnego odszkodowania za wszystkie poniesione straty. Stratą jest niewątpliwie wydatek związany z zapłatą za wynajem pojazdu zastępczego. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. III CZP 5/11, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności

korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej. Ponadto w toku procesu poszkodowana za pomocą przedłożonego do akt sprawy oświadczenia poszkodowanego wykazała, że samochód zastępczy był niezbędny poszkodowanemu do dojazdów do pracy. Strona powodowa za pomocą przedłożonej do akt sprawy historii naprawy wykazała, również że uszkodzony pojazd został przyjęty do naprawy w autoryzowanej stacji obsługi dnia 11 kwietnia 2016 r. natomiast naprawę samochodu zakończono dnia 19 kwietnia 2016 r. Strona pozwana nie kwestionowała okresu naprawy uszkodzonego pojazdu jak również nie wносиła o powołanie biegłego celem ustalenia zasadnego okresu naprawy uszkodzonego pojazdu.

W związku z powyższym w ocenie Sądu mając na uwadze okoliczność, iż okres naprawy pojazdu wynosił 8 dni, okres najmu samochodu zastępczego przypadający od dnia 11 kwietnia 2016 r. do dnia 19 kwietnia 2016 r. należy uznać za uzasadniony. Przy tak krótkim najmie nie sposób stwierdzić, że okres naprawy został w sposób nadmierny i nieuzasadniony wydłużony.

Pozwana zakwestionowała również wysokość zastosowanych przez powódki stawek za wynajem samochodu zastępczego.

Należy wskazać, że na dłużniku ciąży obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji - gwarancyjnej ubezpieczyciela (uchwała SN z dnia 17.11.2011 r., akt III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, LEX nr 1011468).

Strony nie wnosząc o powołanie biegłego sądowego celem ustalenia stosowanych na rynku lokalnym stawek, przedłożyły do akt sprawy cenniki różnych podmiotów gospodarczych zajmujących się wynajmem samochodów.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew podniosła, że zastosowana przez powódki stawka wynajmu samochodu zastępczego jest zawyżona i w jej ocenie powinna wynosić 159,57 zł brutto dla samochodu z segmentu D. Dla wykazania powyższej tezy pozwana przedłożyła liczne cenniki, w tym cennik w którym ustalono dobową stawkę za wynajem samochodu zastępczego klasy D na kwotę 65 euro + podatek VAT oraz przewidujący liczne opłaty dodatkowe (k. 57). Zatem powyższa oferta znacząco przewyższała stawkę, którą strona pozwana wskazywała jako uzasadnioną.

Natomiast strona powodowa przedłożyła do akt sprawy między innymi cenniki w który dobową stawkę wynajmu przy uwzględnieniu okresu najmu wynoszącego 8 dni wynosiła odpowiednio 300 zł brutto (k. 29) oraz 338 zł (k. 82v) bez wskazania czy jest to stawka netto czy brutto. Zatem przyjęta przez stronę powodową dobową stawkę za wynajem samochodu zastępczego ustalona na kwotę 418,20 zł brutto znacząco przewyższała wyżej wymienione stawki. Mając powyższe na względzie Sąd w oparciu o przedłożone przez strony cenniki oraz doświadczenie życiowego Sądu prowadzącego liczne postępowania sądowe, przedmiotem których jest kwestia wysokości stawek za wynajem samochodów zastępczych uznał, że w niniejszej sprawie uzasadnioną stawką za najem pojazdu klasy D jest stawka 300,00 zł netto tj. 369,00 zł brutto. Jest to stawka, potwierdzona cennikami złożonymi przez powoda, a którym pozwana nie zaprzeczyła. Pozwana twierdząc, że stawka zastosowana przez powódki jest zawyżona winien to wykazać przedstawionymi wnioskami dowodowymi, jednakże pozwana nie wniosła o biegłego, zaś cenniki wskazane przez pozwaną mieszczą się w stawkach ustalonych przez Sąd jako średnie (300 zł).

Stawka za najem pojazdu został ustalony przez Sąd w kwocie brutto pomniejszonej o 50% podatku VAT, w związku z faktem, iż poszkodowany miał możliwości odliczenia 50 % podatku VAT. ($300 \text{ zł} \times 8 \text{ dni} = 2\,400 \text{ zł} + 50\% \text{ VAT } 276 \text{ zł} = 2\,676 \text{ zł}$).

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał dochodzone przez powódkę roszczenie za zasadne i w związku z tym w punkcie 1 wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz powódek solidarnie kwotę 2 676,00 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 k.c. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Jak wynika z § 2 gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Powódki domagały się zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia 29 maja 2016 r. do dnia zapłaty. Powyższe żądania pozostawały uzasadnione w świetle powołanych przepisów.

W związku z uznaniem przez Sąd dochodzonego roszczenia w części tj. w kwocie 2 676,00 złotych, Sąd oddalił powództwo w zakresie pozostałej kwoty, tj. 735,90 złotych ($3\,411,90\text{ zł} - 2\,676,00\text{ zł} = 735,90\text{ zł}$) orzekając o tym w punkcie 2 sentencji wyroku.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Na koszty procesu pozwanej składały się kwoty: 17,00 zł z tytułu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty procesu powódek składały się kwoty: 171,00 zł tytułem opłaty sądowej, 17,00 zł z tytułu uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z §2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. W związku z powyższym łączny koszt procesu wyniósł 2 605,00 zł. Powód utrzymał się ze swoim żądaniem w 78 %, a zatem 22 % kosztów powinno obciążyć powoda. Zatem pozwana powinna zwrócić stronie powodowej solidarnie kwotę 814,90 zł tytułem stosunkowego rozdzielienia kosztów o czym orzeczono w 3 punkcie sentencji wyroku.

SSR Jolanta Brzęk